

Angående byggnadsminnesförklaring av den s k Slottsvillan på fastigheten Herrgården 2 och stg 62 V i Huskvarna, Jönköpings kommun

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länsstyrelsen förklarar enligt 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m (KML) huvudbyggnaden, den s k Slottsvillan, på fastigheten Herrgården 2 och stg 62 V i Huskvarna, Jönköpings kommun, för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 kap 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

1. Huvudbyggnaden får inte rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Huvudbyggnadens trapphall och den fasta inredningen i salongen på andra våningen får inte förändras.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Byggnadens kringliggande område, på bilagd karta avgränsat med streckad linje, får inte utan Länsstyrelsens tillstånd ytterligare bebyggas eller bli föremål för annan väsentlig förändring. Området skall hållas i sådant skick att byggnadens utseende och karaktär inte förvanskas. Vad beträffar det område med byggnadsrätt, som är beläget inom skyddsområdet (markerat med C I i detaljplan), gäller att byggnadsrätten får utnyttjas i enlighet med nu gällande detaljplan, men att bebyggelse inte får uppföras utan Länsstyrelsens medgivande i fråga om byggnadens utformning.

Enligt 3 kap 21 § samma lag gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

BAKGRUND

Huskvarnakretsen av Svenska Naturskyddsföreningen väckte i skrivelse den 24 maj 1982 fråga om byggnadsminnesförklaring av den aktuella byggnaden.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

Slottsvillan i Huskvarna uppfördes åren 1895-96 av verkställande direktören vid Huskvarna Vapenfabrik Wilhelm Tham. Byggnaden ritades av stadsarkitekten i Jönköping Fredrik Sundbärg. Både byggnadens arkitektur och den kringliggande parken visar på inflytande från det engelska villabyggnadet under 1800-talets senare hälft.

Byggnaden har en oregelbunden rektangulär huskropp med ett fyrkantigt torn i nordväst och ett runt torn i sydväst. Den är uppförd av sten i tre våningar med spritputsad, sandfärgad fasad med hörnkedjor, dörr- och fönsteromfattningar av kalksten. Det branta taket är täckt med brunmålad falsplåt. Sockeln är av grovt huggen gråsten.

Även invändigt uppvisar Slottsvillan drag från den engelska traditionen genom att rumsdispositionen är oregelbunden och sluter sig kring den centrala trapphallen. Delar av trapphallens fasta inredning är utförd i snidat trä. Salongen på andra våningen har en kolonnuppställning med kannelerade pilastrar och kolonner med kapital.

Slottsvillan ligger på en förhöjd platta i en sluttning intill ett skogsbryn. Den parkliknande trädgården med obrutna gräsmattor samt en mängd större löv- och barrträd sluttar ner från huset mot Hakarpsvägen i väster.

Länsstyrelsen har den 25 juli 1991 upprättat ett förslag till skyddsföreskrifter vilka den 3 mars 1992 godkänkts av ägaren till fastigheten Herrgården 2 i Hjo.

Yttrande föreligger från Kommunstyrelsen i Jönköpings kommun som inte har någon erinran mot en byggnadsminnesförklaring jämte förslaget till skyddsföreskrifter (kommunen äger stg 62 V). Yttrande föreligger också från Riksantikvarieämbetet som anser en byggnadsminnesförklaring av byggnadens exteriör väl motiverad. Ämbetet har inte tagit ställning till huruvida även interiören skall omfattas av skyddsföreskrifterna.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING

Enligt 3 kap 1 § KML får en byggnad som är synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde eller som ingår i ett kulturhistoriskt synnerligen märkligt bebyggelseområde förklaras för byggnadsminne.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet har enligt 3 kap 10 § KML rätt till ersättning av staten om skyddsföreskrifter

1. utgör hinder för rivning av byggnad och skadan därav är betydande i förhållande till värdet av berörd del av fastigheten eller
2. på annat sätt innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastigheten.

Medför skyddsföreskrifter att synnerligt men uppkommer vid användning av fastigheten, är staten skyldig att lösa fastigheten om ägaren begär det.

Villan har ett stort arkitektoniskt värde, välbevarad exteriör, delvis välbevarad interiör och industrihistorisk anknytning till Huskvarna Vapenfabrik. På grund härav finner Länsstyrelsen att Slottsvillan har ett så stort kulturhistoriskt värde att den får anses som synnerligen märklig och att den därför skall förklaras för byggnadsminne.

För byggnadens bevarande skall det av Länsstyrelsen upprättade förslaget till skyddsföreskrifter gälla. Länsstyrelsen bedömer härvid att skyddsföreskrifterna ej skall medföra ersättningsskyldighet gentemot ägaren eller innehavare av särskild rätt. Ej heller kan föreskrifterna anses medföra att synnerligt men uppkommer vid användningen av fastigheten.

ÖVRIGT

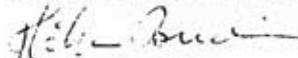
Länsstyrelsen lämnar i förkommande fall råd och anvisningar i fråga om underhållet av byggnaden.

Ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skyddsföreskrifter får ske endast om det föreligger särskilda skäl för sådan ändring. Ansökan om ändring prövas av Länsstyrelsen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Kammarrätten i Jönköping genom skrivelse till Länsstyrelsen - se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende i vilket t f länsråd Håkan Bredin beslutat och byrådirektör Anders Franzén varit föredragande, har även länsarkitekt Lisbeth Fall, länsassessor Benny Andersson och länsantikvarie Per-Olof Ringquist deltagit.

Håkan Bredin

Anders Franzén

Kopia till:

Riksantikvarieämbetet, ~~delg~~ kvitto

Jönköpings kommun, kommunstyrelsen

" , kulturnämnden

" , byggnadsnämnden + laga kraftbevis

Länsmuseet

Inskrivningsmyndigheten + laga kraftbevis

Kme